

нормативно-правових документів до положень міжнародних юридичних документів, а також втілення практичного досвіду дотримання міжнародних стандартів у сфері забезпечення прав і свобод осіб, засуджених до позбавлення волі.

Стаднік Володимир Володимирович, досліджуючи дане питання стверджує, що більшість вимог, які передбачені міжнародними нормативно-правовими актами щодо організації виконання та відбування покарання у виді позбавлення волі передбачені українським законодавством, проте певну частину цих вимог ще не впроваджено в чинне законодавство та практику, що пов'язується, насамперед, із необхідністю значного фінансування українською стороною [2, с. 21].

Маємо більш детально розглянути особливості імплементації міжнародно-правових стандартів у сфері забезпечення прав осіб, засуджених до позбавлення волі в Україні у чинне законодавство, та на практиці. По-перше, ми бачимо стійке прагнення України до євроінтеграції та поступове втілення положень міжнародного та європейського права у національне законодавство. По-друге, ми не можемо стверджувати про досягнення суттєвих результатів процесу імплементації міжнародно-правових стандартів у сфері забезпечення прав осіб, засуджених до позбавлення волі в Україні. По-третє, прискорення процесу імплементації міжнародних стандартів у сфері забезпечення прав осіб, засуджених до позбавлення волі суттєво залежить від покращення соціально-побутових умов тримання засуджених. Слід також зазначити, що сама міжнародна спільнота не завершила процес пошуку оптимальних правил, які врегулюють на належному рівні процес відбування покарання у виді позбавлення волі, тому ми не можемо стверджувати про відповідність міжнародно-правових документів сучасним тенденціям розвитку інституту виконання покарань у вигляді позбавлення волі.

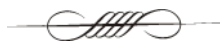
Отже, правильне поєднання теоретичних напрацювань та практичного досвіду застосування міжнародно-правових стандартів у сфері забезпечення прав осіб, засуджених до позбавлення волі в Україні дозволить:

вплинути на процес реформування пенітенціарної системи України, шляхом втілення міжнародних стандартів в правила поведінки із засудженими;

імплементувати міжнародний досвід провідних зарубіжних країн, спрямований на належну підготовку пенітенціарного персоналу щодо забезпечення прав і свобод осіб під час відбування ними покарання у виді позбавлення волі.

Література:

1. Почанська О. С. Міжнародно-правові стандарти у сфері забезпечення прав осіб, засуджених до позбавлення волі: поняття, особливості, функції. *Suprematia Dreptului = Верховенство Права: міжнарод. наук. журн.* – 2018. – № 2. – С. 185-190.
2. Стаднік В. В. Особливості імплементації міжнародних стандартів поведінки із засудженими у діяльність виховних колоній. *«Публічне право»* №3 (31) / 2018. – С. 17-23.

Формуз Ігор Володимирович,

*здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти
Миколаївського національного аграрного університету*

СИСТЕМА ПІЛЬГ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Чинне законодавство України передбачає деякі форми соціального захисту, які поділяють на групи: пільги – зниження плати або звільнення від плати за певні послуги і товари; компенсаційні соціальні виплати - грошова форма соціальної допомоги (надбавки, доплати та компенсації соціального призначення); соціальні послуги – підтримка умов життєдіяльності соціально вразливих верст населення [1, с. 32] (осіб, які були вражені соціальними ризиками та труднощами з вини держави).

Аналіз чинного законодавства щодо соціального захисту та забезпечення підтверджує, соціальні виплати та пільги, на сьогодні, є домінуючими формами соціального захисту в Україні. Досліджуючи законодавчі норми було виявлено понад 120 різних видів пільг, які забезпечують соціальний захист більш як 100 категоріям громадян, серед яких категорії громадян, які потребують особливої уваги від держави.

Одна із форм соціального захисту це соціальні послуги. Ця форма є порівняно новою в нашій державі [2, с. 76]. Вона ще встигла достатньою мірою охопити найбільш соціально незахищені категорії громадян, але є дієвою щодо надання послуг працездатному населенню за професійною ознакою або родом занять.

Різновиди пільг спрямовані на соціальний захист громадян. Більша їх частка спрямована на найбільш соціально незахищені категорії, інші це особи, які мають певні заслуги перед державою та представники певних професій чи роду занять. Найменшу кількість пільг, близько 40 видів, передбачено працездатним громадянам у працездатному віці. Зауважимо, біля 60 категорій (це найбільша категорія пільговиків) формується як раз за рахунок цієї демографічної групи. Згідно чинного законодавства на соціальний захист вони мають право завдяки своїй професійній діяльності [3, с. 76] або роду занять.

Огляд основних законодавчих актів надав нам уяву про групи соціальних пільг та їх структуру. Найбільш кількісною групою є категорія пільговиків, яка отримує пільги на квартплату, за житлово-комунальні послуги; на забезпечення житлом й покращення житлових умов. До цієї групи відносять пільги на проїзд у міському громадському транспорті, пільги які забезпечують лікування, оздоровлення, придбання ліків.

Аналіз нормативно-правових актів українського законодавства показав відмінність діючої системи пільг від системи соціальних та компенсаційних виплат. Виплати побудовані більш логічно і адресне [4, с. 63]. Соціальні - спрямовані на найбільш соціально незахищені категорії населення. Компенсаційні – на додаткове матеріальне забезпечення представників певних професій (виплати, які пов'язані з професійною/службовою діяльністю).

Отже, згідно статистичних даних, категорія соціально незахищених осіб отримує найбільшу кількість різновидів соціальних та компенсаційних виплат в Україні. Саме соціально незахищені категорії громадян потребують з боку держави допомоги та матеріального забезпечення. Це є мета такої категорії допомоги.

Не може не викликати занепокоєння виплати за професійною ознакою, їх приблизно така ж кількість в категорії соціальних компенсаційних виплат. Такі обставини створюють додаткове навантаження на державний та місцеві бюджети, тому що певна кількість видів компенсаційних виплат працездатному населенню не відповідає їхньому становищу (потребує соціальної допомоги). Вона не завжди є виправданою.

Отримання соціальних послуг за рахунок держави повинні мати підстави - єдина підстава для надання таких прав, це перебування особи у складних життєвих обставинах [5, с. 66]. Але, доволі часто, соціальні послуги отримують представники певних професій, або громадяни з певними заслугами перед державою.

Випадки, при яких представники певних професій чи роду занять отримують соціальні послуги мають такі підстави: нездатність до самообслуговування, похилий вік, стан здоров'я, робота у небезпечних та шкідливих умовах, особливості професійної діяльності тощо.

Заходи соціального захисту в Україні, залежно від загального спрямування та цільових груп поділяється на дві категорії. Перша - загальний соціальний захист - такий соціальний захист охоплює певні категорії отримувачів пільг: учасники війни; громадяни похилого віку; інваліди та члени їх сімей; сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах; діти-сироти; постраждалі вив наслідків Чорнобильської катастрофи тощо.

Друга - спеціальний соціальний захист – охоплює громадян за ознаками професійної приналежності чи роду занять. Утримувачі: за ознаками професійної діяльності – працівники Державної податкової служби України та податкової міліції, працівники міліції (стимулювання працевлаштування і заохочення добросовісної служби); педагогічні та науково-педагогічні працівники, наукові працівники, студенти, аспіранти, докторанти тощо

(стимулювання наукової діяльності, фундаментальних досліджень, матеріальне забезпечення); військовослужбовці (створення сприятливих умов для здійснення військової служби); за ознаками певних заслуг – Герої України, громадяни з особливими заслугами перед Батьківщиною (соціальні гарантії та пільги); ветерани – війни, праці, військової служби, органів внутрішніх справ (соціальні гарантії та пільги).

Зазначимо, деякі діючі положення та статті Декретів Кабінету Міністрів України, Законів України про надання гарантій їх соціального захисту втратили чинність, свою актуальність, є застарілою та вимагають змін у підходах визначення категорій пільговиків, переліку пільг, способів їх надання.

Досліджуючи чинне законодавство України робимо висновок: в Україні держава забезпечує соціальний захист базових потреб громадянам, які перебувають у складних життєвих обставинах, є найбільш соціально незахищені. Також соціальний захист з боку держави мають інші категорії громадян - представники певних професій, роду занять, громадян, які мають заслуги перед державою.

Література:

1. Курепін В. М., Іваненко В. С. Сутність відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки // День Землі - Earth Day [Електронний ресурс] : тези доповідей здобувачів вищої освіти спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та інших учасників освітнього процесу за результатами тематичного «круглого столу» на обліково-фінансовому факультеті, м. Миколаїв, 22 квітня 2020 року. - Миколаїв : МНАУ, 2020. – С. 31-33. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7042>.

2. Іваненко В. С. Практичні аспекти адаптації законодавства ЄС у сфері безпеки і гігієни праці в Україні // Участь молоді у розбудові агропромислового комплексу країни : матеріали 35-ої студ. наук.-теорет. конф., 22-24 березня 023 року, м. Миколаїв. Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 74-78. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13346>.

3. Іваненко В. С., Курепін В. М. Управління професійними ризиками на вітчизняних підприємствах // Проблеми та перспективи розвитку охорони праці : матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів, м. Львів, 12 травня 2022 р. Львів : ЛДУ БЖД, 2022. С. 97-99. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11713>.

4. Єгіазарян А. С., Курепін В. М. Історія боротьби жінок за закріплення прав та свобод у законодавстві України // Актуальні проблеми безпеки життєдіяльності людини в сучасному суспільстві : матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 24 листопада 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 61-64. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10506>.

5. Тищенко І. Є. Соціальний захист осіб з інвалідністю // Глобальні цілі сталого розвитку – безпека світу, соціально-економічні та екологічні прояви, можливості активізації партнерства : тези доповідей - здобувачів вищої освіти денної й заочної форм навчання за результатами щорічного тематичного «круглого столу» на обліково-фінансовому факультеті, м. Миколаїв, 12 листопада 2020 р. Миколаїв : Миколаївський національний аграрний університет, 2020. С. 65-66. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8207>.

